

UTVA:

Čudotvorni kresilnik.

(Po Andersnu.)

re vojak po beli, prašni cesti, gre, gre, gre, ena, dve, ena, dve... Na glavi čapka, na hrbtu telečnjak, ob boku bridki meč, ná nogah podkovani črevlji: kaj je treba junaku več!

Pa ga sreča sredi ceste Jagababa, stara kakor zemlja, grda kakor greh. In mu pravi: „Dober večer, vojak! Kako lep meč imaš! In velik telečnjak imaš! Pravi junak si pač! Ali bi hotel še denarja, kolikor ga nesti moreš?“

„He, zakaj pa ne!“ pravi vojak. „A kje bi ga dobil?“

„Glej, tam oni hrast!“ pravi ona in mu pokaže na staro drevo ob cesti. „V sredini je votel; če splezaš na vrh in se spustiš po votlini nizdol, prideš do dna. Tu imaš vrv. Priveži si jo okrog pasu in čim me pokličeš, te potegnem jaz zopet vun.“

„A po kaj naj bi šel tja?“

„Po denar!“ odvrne Jagababa. „Čim prideš namreč na dno drevesa, se odpre pred teboj dolg, od mnogih luči razsvetljen hodnik. Na tem hodniku uzreš troje vrat. Lahko jih odpreš, ker tiči pri vsakih ključ v ključalnici. Ko odpreš prva vrata, vidiš sredi sobane veliko skrinjo, na njej sedi pes velikih in hudih oči. A ne boj se. Glej, tu ti dam svoj predpasnik. Tega razgrni na tla, postavi psa nanj, odpri skrinjo in naloži si denarja! Tu boš našel samo bakren denar. Če pa hočeš srebrnega, idi in odpri druga vrata. Tudi tam čuva zaklad grd pes, še večjih in hujših oči. A ne boj se! Stori tako kakor s prvim. Posadi ga na moj predpasnik in vzemi si srebra. Za tretjimi vrati pa je zlat denar. Tudi tega lahko dobiš, če hočeš. Idi tja, ne ustraši se psa, ki ima strašne, kot mlinska kolesa velike oči. A ne boj se! Posadi ga kot prejšnja dva na moj predpasnik in naloži si zlata, kolikor te je volja.“

„To je vse prav lepo in vabljivo,“ pravi vojak, „toda kaj pa ti, stara, zahtevaš za to? Da bi vse to ne bilo zastonj, si lahko mislim.“

„Zame,“ pravi Jagababa, „ni treba niti beliča. Prineseš mi od tam zato le star kresilni kamen, ki ga je moja prababica ondi pozabila, ko je bila poslednjikrat tam.“

„Dobro,“ pravi vojak, „daj mi torej vrv!“

„Tu imaš vrv in tudi moj predpasnik.“

Vojak si opasa oboje in spleza na drevo. Spusti se po votlini nizdol in pride na razsvetljen hodnik, kakor mu je rekla Jagababa.

Gre in odpre prva vrata. Hu, na skrinji sedi strašen pes, črn kakor krt, oči velike in izbuljene kot skledica za kavo. In vrti jih zlovešče.

Vojak gre tja, razgrne predpasnik in posadi, meni nič — tebi nič, psa gor, odpre skrinjo in si naloži denarja polne žepe in še poln telečnjak. Potem pa zapre skrinjo, posadi psa nanjo in odide.

Gre, gre in odpre druga vrata. Zagleda skrinjo, a na njej psa, strašnejšega od prvega. Oči ima kakor dva lonca in neprestano jih vrti. „Prenehaj, kuže,“ mu pravi dobrodušno vojak, „da ti lonca ne padeta iz glave!“ Potem pa gre k njemu, ga posadi, meni nič — tebi nič, na predpasnik in odpre skrinjo. Ko vidi samo srebro, izprazni žepe in telečnjak bakrenega denarja in si napolni vse s srebrnim. Ko ima dovolj, zapre skrinjo, posadi psa nanjo in odide.!

Gre, gre, gre in odpre tretja vrata. Buzarona, skoro mu je sapo vzelo; tak veter je delal tretji pes s svojimi kot mlinska kolesa velikimi očmi. On pa k njemu, posadi ga, meni nič — tebi nič, na predpasnik in odpre skrinjo, polno zlata. Sedaj strese vse srebro iz žepov in telečnjaka ter si nabaše vsepovsod suhih zlatov. Poln telečnjak, polne žepe, polno čapko in še v črevlje toliko, da so ga tiščali. Zapre skrinjo, posadi psa nanjo, zaklene vrata, gre k deblu in zakliče:

„Hej, stara, potegni!“

„Ali imaš kresilni kamen?“

„Buzarona, na to sem pa pozabil.“ Skoči nazaj, ga najde, in stara ga potegne gor. Zopet je stal na prašni cesti, a sedaj bogat, od nog do glave obložen z zlatom.

„Čemu ti bo kresilnik?“ vpraša Jagobabo.

„To te nič ne briga. Dobil si zlato, meni gre kresilnik!“

„Oho, le počasi!“ pravi vojak. „Tako mi poveš, čemu ti bo kresilnik, ali ti pa z bridkim mečem glavo ž-k!“

„Ne povem!“

On pa, kakor je rekel. Zgrabi meč, odseka babi glavo proč, vtakne kresilnik v žep in odžvižga proti mestu.

Pride v lepo mesto, kjer je prebival kralj tiste dežele, poišče najboljšo gostilnico, si izbere najlepše sobe in si naroči najslajših jedil.

Hlapec, ki je snažil črevlje, se pač čudi, da ima ta bogati gospod tako nerodne, pošvedrane črevlje. Tudi obleka ni pričala o bogastvu svojega gospodarja. A to je trajalo le en dan. Takoj si je omislil lepih črevljev in gosposkih oblek in se prelevil iz bornega vojaka v imenitnega gospoda ter si dal pripovedovati o znamenitosti kraljevega mesta in o krasoti kraljeve hčere.

(Konec prih.)